

Про затвердження Положення про сертифікацію осіб на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку

**Постанова Правління Національного банку України
від 16 липня 2001 року N 273**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
13 серпня 2001 р. за N 691/5882**

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Правління Національного банку України
від 1 вересня 2006 року N 346,
від 4 грудня 2009 року N 723

З метою створення відповідної нормативної бази згідно з вимогами статей 76 та 90 Закону України "Про банки і банківську діяльність" щодо здійснення повноважень тимчасової адміністрації та ліквідації банку особами, що мають сертифікат Національного банку України на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку, Правління Національного банку України **ПОСТАНОВЛЯЄ**:

1. Затвердити Положення про сертифікацію осіб на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку (додається).
2. Керівникам центрального апарату Національного банку України та його установ узяти для керівництва в роботі зазначене Положення і суворо дотримуватися його вимог.
3. Постанова набирає чинності через 10 днів після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.
4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови В. Л. Кротюка, Генеральний департамент банківського нагляду (П. В. Андрущенко).

Голова

В. С. Стельмах

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Правління Національного
банку України
від 16 липня 2001 р. N 273

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
13 серпня 2001 р. за N 691/5882

Положення про сертифікацію осіб на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку

Це Положення розроблено відповідно до вимог законів України "Про Національний банк України", "Про банки і банківську діяльність", "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" та нормативно-правових актів Національного банку України (далі - Національний банк).

Цим Положенням Національний банк установлює єдині умови і порядок визначення кваліфікаційної придатності (сертифікації) фізичних осіб, які мають намір здійснити або здійснюють повноваження тимчасової адміністрації або ліквідацію банків (далі - тимчасовий адміністратор або ліквідатор).

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регулює встановлення кваліфікаційних та професійних вимог до тимчасового адміністратора або ліквідатора, порядок і умови надання Національним банком фізичним особам сертифіката на право здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банків (далі - сертифікат), а також визначає умови, за яких Національний банк може відмовити в наданні такого сертифіката.

Національний банк проводить сертифікацію, тобто визначення кваліфікаційної придатності тимчасового адміністратора або ліквідатора банку згідно з чинним законодавством України.

1.2. Тимчасовий адміністратор або ліквідатор має право здійснювати тимчасову адміністрацію або ліквідацію банку лише після отримання відповідного сертифіката.

1.3. Розміри плати за сертифікацію, продовження терміну чинності сертифіката, видачу його дубліката (у разі втрати чи значного пошкодження) визначаються Національним банком. У разі відмови тимчасового адміністратора або ліквідатора від проходження сертифікації або його відсутності без поважних причин на кваліфікаційному іспиті, а також негативних підсумків сертифікації плата за її проходження не повертається. Працівники Національного банку України звільняються від унесення плати за сертифікацію.

(пункт 1.3 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

2. Кваліфікаційні вимоги та порядок подання документів для отримання сертифіката

2.1. Право на отримання сертифіката мають фізичні особи, які володіють українською мовою, мають вищу економічну чи юридичну освіту (не нижче освітнього рівня спеціаліста та/або магістра), високі професійні та моральні якості, бездоганну ділову репутацію (у тому числі, якщо їх дії в минулому не спричинили банкрутства банку або іншого суб'єкта підприємницької діяльності), досвід практичної роботи за фахом економіста (бухгалтера, ревизора, фінансиста) чи юриста не менше п'яти років.

Для тимчасового адміністратора досвід роботи в банківській системі має становити не менше п'яти років, у тому числі на керівних посадах не менше трьох років.

(пункт 2.1 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

2.2. Для отримання сертифіката необхідно подати до Кваліфікаційної комісії Національного банку України з питань сертифікації тимчасових адміністраторів та ліквідаторів банків (далі - Комісія) такі документи:

(абзац перший пункту 2.2 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

звернення, в якому міститься інформація про:

а) відносини за попередні п'ять років з будь-яким банком як його пов'язаною особою;

б) невиконання зобов'язань щодо будь-якого банку;

в) заборгованість перед будь-яким банком, трудові відносини з ним, володіння майновими правами банку або майном, яке конкурує з майном банку;

г) інші інтереси, що можуть зашкодити неупередженому виконанню функцій тимчасового адміністратора або ліквідатора, та відсутність конфлікту інтересів з Національним банком;

письмове клопотання за довільною формою;

копію диплома про освіту, засвідчену нотаріально або на останньому місці роботи;

виписку з трудової книжки, засвідчену нотаріально або на останньому місці роботи;

(абзац четвертий підпункту "г" пункту 2.2 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

рекомендації двох осіб про ділову репутацію;

(підпункт "г" пункту 2.2 доповнено новим абзацом п'ятим
згідно з постановою Правління Національного банку України
від 04.12.2009 р. N 723)

копію паспорта;

(підпункт "г" пункту 2.2 доповнено новим абзацом шостим
згідно з постановою Правління Національного банку України
від 04.12.2009 р. N 723)

копію ідентифікаційного коду;

(підпункт "г" пункту 2.2 доповнено новим абзацом сьомим
згідно з постановою Правління Національного банку України
від 04.12.2009 р. N 723,
у зв'язку з цим абзац п'ятий уважати абзацом восьмим)

копію платіжного документа про внесення плати за сертифікацію.

(абзац восьмий підпункту "г" пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

Відповідальність за достовірність поданих відомостей, які викладені в зверненні та інших документах, несе заявник.

2.3. Не розглядаються неналежним чином оформлені звернення про отримання сертифіката та документи від осіб, які:

є кредиторами, пов'язаними особами або акціонерами банку;

мають судимість, не погашену і не зняту в установленому законом порядку, або є обвинувачуваною особою з кримінальної справи;

не виконали своїх зобов'язань перед будь-яким банком.

3. Порядок роботи з документами на право отримання сертифіката

3.1. Розгляд відповідних документів фізичних осіб для проведення кваліфікаційних іспитів та видачі сертифікатів здійснюється на засіданні Комісії.

3.2. Отримання документів, ведення поточних справ з проведення сертифікації, складання реєстру відповідних сертифікатів тощо здійснюються відповідальним секретарем Комісії.

3.3. Документи, що подаються тимчасовим адміністратором або ліквідатором для проходження сертифікації, розглядаються у 15-денний строк з дня їх надходження.

3.4. У разі відсутності зауважень щодо поданих документів та за результатами позитивного висновку про проведення іспитів рішення про видачу тимчасовому адміністратору або ліквідатору сертифіката приймає Комісія.

3.5. Якщо Комісія прийняла рішення про відмову в наданні тимчасовому адміністратору або ліквідатору сертифіката, то вона повідомляє про це письмово в 10-денний строк із зазначенням причин відмови.

3.6. Відмова у видачі тимчасовому адміністратору або ліквідатору сертифіката надсилається рекомендованим листом або надається йому особисто чи його уповноваженому представнику в установленому порядку.

4. Порядок складання тимчасовим адміністратором або ліквідатором кваліфікаційного іспиту

4.1. Порядок складання кваліфікаційного іспиту тимчасових адміністраторів або ліквідаторів затверджує Комісія.

4.2. Інформація про визначені Комісією навчальні заклади публікується в офіційному виданні Національного банку - журналі "Вісник Національного банку України".

5. Результати проведення сертифікації тимчасового адміністратора або ліквідатора

5.1. Комісія розглядає підсумки проведення сертифікації та приймає рішення про видачу або відмову у видачі тимчасовому адміністратору або ліквідатору сертифіката (додатки 1, 2).

(пункт 5.1 глави 5 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 01.09.2006 р. N 346)

5.2. Бланки сертифікатів є бланками суворої звітності із зазначенням номера та серії, які обліковуються та підлягають зберіганню у встановленому порядку та містять такі реквізити:

серію та номер;

прізвище, ім'я та по батькові тимчасового адміністратора або ліквідатора;

дату, номер рішення Комісії про його надання або продовження терміну чинності;

термін чинності або його продовження.

5.3. Сертифікат видається на п'ять років. Датою видачі сертифіката вважається дата прийняття Комісією відповідного рішення.

5.4. Сертифікат підписує голова Комісії та її відповідальний секретар.

5.5. Сертифікат реєструється в Книзі реєстрації сертифікатів Національного банку України на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків (далі - Книга реєстрації сертифікатів тимчасових адміністраторів та ліквідаторів) (додаток 3) та заноситься до комп'ютерної бази даних Комісії. Тимчасовий адміністратор або ліквідатор засвідчує отримання сертифіката підписом у Книзі реєстрації сертифікатів тимчасових адміністраторів та ліквідаторів. Разом з отриманням сертифіката тимчасовий адміністратор або ліквідатор підписує зобов'язання особи про нерозголошення інформації з обмеженим доступом.

(пункт 5.5 глави 5 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 01.09.2006 р. N 346, від 04.12.2009 р. N 723)

5.6. Сертифікат видається протягом 10 календарних днів з дня прийняття Комісією відповідного рішення.

5.7. На рішення Комісії про негативний результат складання кваліфікаційного іспиту особа, яка його складала, може подати апеляцію до Апеляційної комісії Національного банку України.

(пункт 5.7 у редакції постанови Правління Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

5.8. Кандидати, щодо яких Комісія прийняла рішення про відмову у видачі сертифіката, мають право звернутися з проханням про проведення повторного тестування не раніше

ніж через три місяці з дати проведення попереднього тестування на загальних умовах, визначених правилами сертифікації осіб на право здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку.

(пункт 5.8 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

5.9. Перелік тимчасових адміністраторів та ліквідаторів, які отримали сертифікат, публікується в офіційному виданні Національного банку - журналі "Вісник Національного банку України".

6. Продовження терміну чинності сертифіката

6.1. Організація продовження терміну чинності сертифіката тимчасового адміністратора або ліквідатора покладається на Комісію.

6.2. У разі втрати (значного пошкодження) тимчасовим адміністратором або ліквідатором сертифіката, термін чинності якого не закінчився, Комісія на підставі письмового клопотання тимчасового адміністратора або ліквідатора може видати дублікат.

6.3. Комісія має право продовжити термін чинності сертифіката тимчасового адміністратора або ліквідатора не більш ніж на п'ять років.

6.4. Тимчасові адміністратори або ліквідатори, термін чинності сертифікатів яких закінчується, не пізніше одного місяця до закінчення строку чинності сертифіката повинні подати до Комісії на продовження терміну чинності сертифіката такі документи:

письмове клопотання за довільною формою;

витяг з трудової книжки, засвідчений у встановленому порядку;

сертифікат, термін дії якого закінчується;

звіт про проведену роботу з тимчасового адміністрування або ліквідації банків за період володіння сертифікатом;

свідоцтво, установленого чинним законодавством України зразка, про закінчення тимчасовим адміністратором або ліквідатором курсів з підвищення кваліфікації за фахом, що має бути отримане протягом року до дня звернення до Комісії;

документ про внесення плати за продовження чинності сертифіката.

6.5. Після отримання від тимчасового адміністратора або ліквідатора клопотання про продовження терміну чинності сертифіката та інших документів Комісія має право призначити вдруге складання тимчасовим адміністратором або ліквідатором кваліфікаційного іспиту в разі:

наявності незаперечних претензій до тимчасового адміністратора або ліквідатора з боку Національного банку або інших державних контрольних органів щодо здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації;

застосування до тимчасового адміністратора або ліквідатора встановлених заходів впливу щодо обмеження здійснення його діяльності;

суттєвих змін чинного законодавства України щодо ведення бухгалтерського обліку, порядку здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банків тощо.

6.6. Комісія розглядає подані тимчасовим адміністратором або ліквідатором документи щодо їх відповідності вимогам цього Положення і приймає рішення про продовження або непродовження терміну чинності сертифіката.

6.7. Комісія приймає рішення щодо продовження терміну чинності сертифіката без додаткових умов (у тому числі складання тимчасовим адміністратором або ліквідатором кваліфікаційного іспиту), якщо відсутні підстави, зазначені в пункті 6.5, тимчасовий адміністратор або ліквідатор щороку протягом терміну чинності сертифіката здійснював повноваження тимчасової адміністрації або ліквідації банків та не був об'єктом застосування заходів впливу.

6.8. У всіх інших випадках тимчасові адміністратори або ліквідатори, термін чинності сертифікатів яких закінчився, проходять сертифікацію згідно з установленим порядком.

6.9. Видача сертифікатів, термін чинності яких продовжено, здійснюється відповідальним секретарем Комісії після затвердження протоколів Комісією.

У сертифікатах зберігається їх початковий номер та серія, дата і номер рішення Комісії про видачу, а також зазначається рішення Комісії (номер, дата) і строк, до якого продовжено термін чинності сертифіката.

6.10. Сертифікат, термін чинності якого продовжено, підписує голова Комісії та її відповідальний секретар. Запис про продовження чинності сертифіката здійснюється у Книзі реєстрації сертифікатів тимчасових адміністраторів та ліквідаторів, а його отримання засвідчується підписом тимчасового адміністратора або ліквідатора.

6.11. Якщо Комісія прийняла рішення про відмову в продовженні тимчасовому адміністратору або ліквідатору терміну чинності сертифіката, то вона повідомляє про це письмово в 10-денний строк з дня прийняття рішення із зазначенням причин відмови.

7. Відповідальність тимчасового адміністратора або ліквідатора за неналежне виконання професійних обов'язків

7.1. У разі неналежного виконання тимчасовим адміністратором або ліквідатором своїх професійних обов'язків, що призвело до порушення чинного законодавства України, Комісія має право застосувати до нього заходи впливу, а саме: попередження, припинення чинності сертифіката на строк до одного року або його анулювання.

7.2. Питання про застосування відповідного заходу впливу до тимчасового адміністратора або ліквідатора розглядає Комісія в його присутності.

7.3. Попередження оформляється рішенням Комісії з письмовим повідомленням тимчасового адміністратора або ліквідатора при одноразовому порушенні ним вимог нормативно-правових актів Національного банку щодо порядку здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банків.

7.4. Припинення чинності сертифіката на певний строк, але не більше ніж на один рік, застосовується до тимчасового адміністратора або ліквідатора в разі:

порушення чинного законодавства України;

повторного порушення вимог, зазначених у пункті 7.3 цього Положення;

заподіяння шкоди тимчасовим адміністратором або ліквідатором внаслідок допущеної ним професійної помилки (встановленої Національним банком) при здійсненні тимчасової адміністрації або ліквідації;

виявлення фактів зловживання службовим положенням та порушення інших законних вимог, за яких чинним законодавством України забороняється здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації.

З часу прийняття рішення Комісією про припинення чинності сертифіката тимчасового адміністратора або ліквідатора на певний строк, але не більше ніж на один рік йому забороняється здійснювати тимчасову адміністрацію або ліквідацію банку протягом установленого строку.

7.5. Комісія повідомляє рішення про припинення чинності сертифіката тимчасового адміністратора або ліквідатора Державному підприємству "Державний центр з питань відновлення платоспроможності та банкрутства", територіальним управлінням Національного банку та банкам.

(пункт 7.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

7.6. Анулювання сертифіката тимчасового адміністратора або ліквідатора здійснюється за рішенням Комісії у разі:

відсутності протягом терміну чинності сертифіката з дня його отримання здійснення повноважень тимчасової адміністрації або ліквідації банку;

систематичного та грубого порушення чинного законодавства України;

невиконання вимог Національного банку з усунення тих порушень, на підставі яких було прийнято рішення про попередження або припинення чинності сертифіката на строк до одного року;

установлення фактів подання недостовірної інформації у документах, що подавалися для проходження сертифікації;

рішення суду, на підставі якого тимчасовому адміністратору або ліквідатору забороняється здійснення його діяльності;

ініціативи тимчасового адміністратора або ліквідатора (особистого повернення сертифіката);

відмови від здійснення повноважень тимчасового адміністратора або ліквідатора банку два рази поспіль.

(пункт 7.6 доповнено абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 04.12.2009 р. N 723)

7.7. Анулювання сертифіката тимчасового адміністратора або ліквідатора здійснюється шляхом відкликання сертифіката та заборони на здійснення відповідною фізичною особою повноважень тимчасової адміністрації або ліквідації банку протягом п'яти років.

7.8. Витяг з рішення Комісії про застосування до тимчасового адміністратора або ліквідатора відповідного заходу впливу має надсилатися поштою або вручатися персонально тимчасовому адміністратору або ліквідатору в 10-денний строк з дати його прийняття.

7.9. Тимчасовий адміністратор або ліквідатор, щодо якого прийнято рішення про анулювання сертифіката, зобов'язаний у 10-денний строк з дня отримання витягу з рішення Комісії повернути його відповідальному секретарю Комісії.

7.10. Перелік тимчасових адміністраторів або ліквідаторів, щодо яких Комісією прийнято рішення про зупинення чинності сертифіката на певний строк або його анулювання, підлягає опублікуванню в офіційному виданні Національного банку - журналі "Вісник Національного банку України".

7.11. Рішення про застосування до тимчасового адміністратора або ліквідатора заходів впливу може бути оскаржене в суді.

До прийняття рішення судом дія заходів впливу не припиняється.

8. Страхування відповідальності, життя та здоров'я тимчасового адміністратора або ліквідатора

8.1. Фінансова відповідальність, життя та здоров'я тимчасового адміністратора або ліквідатора мають бути застраховані згідно з договором про здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації відповідно до чинного законодавства України.

8.2. Якщо тимчасовим адміністратором або ліквідатором є працівник Національного банку, який працює на умовах трудового договору (контракту) з банком, то його життя та здоров'я вважаються застрахованими незалежно від фактичного виконання Національним банком своїх зобов'язань щодо сплати страхових внесків.

8.3. Якщо тимчасовий адміністратор або ліквідатор банку не є працівником Національного банку, то страхування його відповідальності, життя та здоров'я здійснюється за рахунок коштів банку відповідно до чинного законодавства України та згідно з укладеним з банком договором.

Начальник управління методології

К. Є. Раєвський

Додаток 1
до Положення про сертифікацію осіб на
право здійснення тимчасової
адміністрації та ліквідації банку

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

м. Київ

СЕРТИФІКАТ

Виданий _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

на підставі рішення Кваліфікаційної комісії Національного банку України від _____ N ____
згідно зі статтею 76 Закону України "Про банки і банківську діяльність" та надає право на
здійснення функцій тимчасового адміністратора банків.

Сертифікат дійсний до _____.

Голова Комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Відповідальний секретар Комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М. П.

Відповідно до рішення Кваліфікаційної комісії Національного банку України від _____
N ____ термін дії сертифіката продовжено до _____.

**Директор Департаменту
припинення діяльності банків**

К. Є. Раєвський

(додаток 1 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 01.09.2006 р. N 346)

Додаток 2
до Положення про сертифікацію осіб на
право здійснення тимчасової
адміністрації та ліквідації банку

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

м. Київ

СЕРТИФІКАТ

Виданий _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

на підставі рішення Кваліфікаційної комісії Національного банку України від _____ N ____
згідно зі статтею 90 Закону України "Про банки і банківську діяльність" та надає право на
здійснення функцій ліквідатора банків.

Сертифікат дійсний до _____.

Голова Комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Відповідальний секретар Комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

М. П.

Відповідно до рішення Кваліфікаційної комісії Національного банку України від _____
N ____ термін дії сертифіката продовжено до _____

**Директор Департаменту
припинення діяльності банків**

К. Є. Раєвський

(додаток 2 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 01.09.2006 р. N 346)

Додаток 3
до Положення про сертифікацію осіб на
право здійснення тимчасової
адміністрації та ліквідації банку

**Книга реєстрації сертифікатів Національного банку України, виданих
тимчасовим адміністраторам та ліквідаторам банків**

N з/п	Прізвище, ім'я, по батькові тимчасового адміністратора або ліквідатора	Місце проживання, телефон тимчасового адміністратора або ліквідатора	Дата та номер рішення Комісії про видачу сертифіката	Номер та серія сертифіката	Строк дії сертифіката	Дата та номер рішення Комісії про продовження терміну дії сертифіката	Термін продовже дії сертифіка
1	2	3	4	5	6	7	8

**Директор Департаменту
припинення діяльності банків**

К. Є. Расвський

(Положення доповнено додатком 3 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 01.09.2006 р. N 346)